

ולרבי אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב אמאי קרי לה אב כולי –

And according to ר"א who holds liable one who does a תולדה together with the אב; why is it called an אב, etc.

OVERVIEW

The גמרא asked that since ר"א is מחייב for a אב במקום אב, why are certain מלאכות called אב and others called תולדות (what difference does it make)? תוספות offers an answer, and discusses the different גירסאות in the גמרא's answer.

תוספות offers an alternate answer to the גמרא's question:

הוה מצי למימר דנפקא מינה לענין התראה כדפירשתי בפרק כלל גדול¹ (לעיל עג,ב) -

The גמרא could have answered that there is difference (which is the אב and which is its תולדה) regarding warning one for doing a תולדה as I explained in פרק כלל גדול -

ואיכא למימר² דהיינו דקמשני הך דהוות במשכן חשיבא כולי. -

And one can say that indeed this is what the גמרא answers, 'these which were אבות and the others are תולדות. are called אבות and the others are תולדות. במשכן חשיבא, etc.'

תוספות cites three גירסאות and their ramifications:

אית דגרסי הך דהוות במשכן חשיבא קרי לה אב -

Some texts read; 'this מלאכה which was prominent in the משכן is called an אב -

והך דלא הוות במשכן חשיבא קרי לה תולדה -

- 'תולדה which was not prominent in the משכן is called a תולדה -

ולפי זה יש מלאכות דהוו במשכן כגון מנכש ומשקה זרעים דלא חשיבי ולא הוו אבות -

So according to this גירסא (that only the מלאכות which were in the משכן, are called אבות), there are מלאכות which were in the משכן like weeding and watering plants which are not prominent מלאכות, so they are not אבות -

וכן אי גרסינן דהוות במשכן וחשיבא קרי לה אב -

And similarly if we are גורס, 'what was in the משכן and is prominent, is called an אב', the same applies that there are מלאכות that were in the משכן, but since they are not חשוב, they are not called אבות -

¹ ד"ה משום. [There תוספות concludes that if he was מתרה someone doing a תולדה, not with its proper אב, but with a different אב, he will not be חייב, for the מתרה will assume that he is merely mocking him, since the תולדה which he is doing, is not similar to the אב.] See footnote # 2.

² תוספות there (see footnote # 1) initially assumed that it is necessary to warn a תולדה specifically with its אב (you are transgressing this אב). We can therefore say that הך דהוות במשכן חשיבי are called אבות and we need to be מתרה the תולדה by specifically mentioning its particular אב. See חי' ר' אריה לייב (מאלין) חלק א' סי' ז' for a detailed explanation.

אבל אי גרסינן הך דהוות במשכן חשיבא וקרי לה אב³ -

However if we are גורס, 'this מלאכה which was in the משכן, it is חשוב and it is called an אב -

הך דלא הוות במשכן לא חשיבא וקרי לה תולדה לפי זה התולדות לא היו במשכן:

This 'תולדה which was not in the משכן, it is not חשוב and it is called a תולדה'; according to this גירסא, the תולדות were not in the משכן.

SUMMARY

Depending on the גירסא, there may or may have not been תולדות in the משכן.

THINKING IT OVER

1. ל"ט מלאכות are not listed among the מנכש ומשקה זרעים. Were they in the משכן? Are they תולדות?⁴

2. was definitely in the משכן; why is it a תולדה (according to the last גירסא)?!⁵

³ See 'Thinking it over' # 2.

⁴ See אגלי טל מלאכת חורש הלכה ה' אות ט"ו.

⁵ See מהר"ם.